

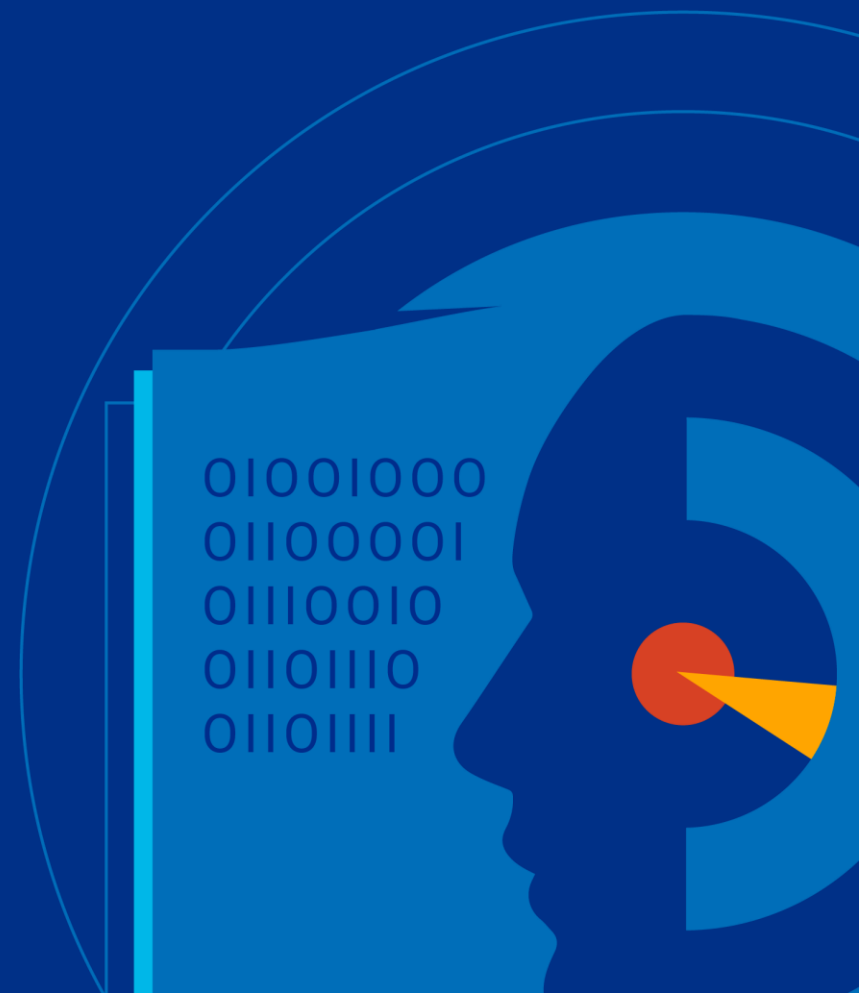
HARIDUS- JA NOORTEAMET

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

E-eksamite infotund

25. jaanuaril 2024

Tänapäevased teemad

1. Sissejuhatus: e-eksamitest ja e-eksamite katsetustest üldiselt
2. Põhikooli e-eksamitest lähemalt
 - Eesti keel
 - Eesti keel teise keelena
 - Inglise keel
3. E-eksamid ja IT-valmisolek
4. Nõuded eksamiruumidele, riistvarale, võrgule.
Rollid koolis e-eksamite läbiviimisel.
5. HEV-õpilaste erisustega arvestamine
6. Põhikooli e-lõpueksamid 2025: lõpueksamid sisseastumiseksamitena
7. Küsimused-vastused

1.

Sissejuhatus: e-eksamitest ja e-eksamite katsetustest üldiselt

Aimi Püüa

Testide ja hindamise osakonna juhataja

Katseksam

Rakendamiseks valmis

EK2K PE
Inglise keel PE
Eesti keel PE

Eesti keel RE
EK2K RE
Inglise keel RE

EK2K PE
Inglise keel PE
Eesti keel PE
Matemaatika

Eesti keel RE
EK2K RE
Inglise keel RE

EK2K PE
Inglise keel PE
Eesti keel PE
Matemaatika PE

Eesti keel RE
EK2K RE
Inglise keel RE

Eesti keel RE
EK2K RE
Inglise keel RE

2024 kevad

2024. kevadel toimuvad katseksamid annavad koolile ja Harnole võimaluse:

- veenduda, et 2025. aasta e-eksamiteks on valmisolek olemas või
- välja selgitada e-eksamiteks valmisoleku kitsaskohad, et nendega tegelda.

Põhikooli e-katseksamite ajad:

- **4.–7. märtsil inglise keel** (kirjalik 4. märtsil, suuline 4.–7. märtsil)
- **12.–14. märtsil eesti keel teise keelena** (kirjalik 12. märtsil, suuline 12.–14. märtsini)
- **9. aprillil eesti keel**

2025 kevad

Alates 2025. aasta kevadest on eksamid

- eesti keeles,
- eesti keeles teise keelena ja
- inglise keeles

elektroonilised ehk **e-eksamid**, see tähendab, et õpilased sooritavad 2025. aasta kevadel eksamid arvutis, mitte paberil.

E-eksamid toimuvad testide andmekogus **EIS**.

E-eksamite väljatöötamise ja korraldamise eest vastutab Haridus- ja Noorteamet (**Harno**).

Testide andmekogu /EIS/ kasutusstatistika

	2023	2022	2021
Sisselogimiste arv	698 753	532 177	560 279
Erinevate sisseloginud kasutajate arv	116 016	96 161	104 359
Lahendatud e-testide arv	197 825	161 667	175 049
Lahendatud e-ülesannete arv ülesandepangas	595 075	57 425	65 382
Sisseloginud õpetajate arv	10 946	8 101	8 025
Õpetajate koolide arv	971	879	853
Sisseloginud õpilaste arv	78 813	73 623	75 859
Õpilaste koolide arv	533	510	523

2.

Põhikooli e-eksamitest

- Eesti keel**
- Eesti keel teise keelena**
- Inglise keel**

Eesti keel

Nele Toime
keele ja sotsiaalainete hindamisvaldkonna juht

Eesti keele e-eksam põhikoolis

Olulisemad muudatused võrreldes praeguse pabereksamiga.

- Tekstide mõistmise oskust kontrollitakse nii kuulamise kui ka lugemise kaudu.
- Kirjandi jaoks ei ole õpilasel vaja eraldi mustandit kirjutada, samuti ei ole vaja sõnade arvu lugeda (sõnu loeb arvuti).
- Kirjandi kirjutamise ajal võib abivahendina kasutada EKI Sõnaveebi.
- Eksamil on vaheaeg.
- Õpilane saab osaoskustest lähtuva sõnalise tagasiside (lisaks protsendilisele tulemusele).

Eesti keele e-eksami ülesehitus

- Eksam koosneb kahest osast. Kahe osa vahel on 30-minutiline vaheaeg.
- Eksami esimeses osas mõõdetakse kuulamise, lugemise ja keeleteadmiste oskust, teises osas kirjutamisoskust.

Eesti keele e-eksami näidistest

- Näidistesti saab sooritada ajavahemikus 25. märts – 5. aprill.
- Näidistesti tase, ülesanded ega pikkus ei vasta e-katseeksami pikkusele ega tasemele.
- Näidistestiga on võimalik testi administraatoritel ja koolide IT-spetsialistidel veenduda, et arvutites Safe Exam Browser (SEB) töötab ning harjutada arvutite registreerimist.
- Õpilastel on võimalik tutvuda turvalises testimiskeskkonnas testi sooritamiseega.

Eesti keele e-eksami hindamine ja koolitused

- Keeleteadmisi mõõtvad ülesanded on automaathinnatavad .
- Kuulamis- ja lugemisülesannete seas esineb nii automaathinnatavaid kui ka inimhinnatavaid ülesandeid. Neid hindavad Haridus- ja Noorteameti värvatud hindajad.
- Kirjutamisülesanne on inimhinnatav. Eksamil rakendatakse kirjutamisülesande kahekordset hindamist. Kirjutamisülesande vastuseid hindavad õpetajad ning Harno määratud hindajad, vajadusel ka eksperthindaja.
- **9. aprillil kell 15.00** katseeksami hindajate koolitus (MS Teams)
- Tutvustatakse kirjandi uut hindamisjuhendit ning hindamise põhimõtteid

Eesti keel teise keelena

Auli Udde

eesti keele kui riigikeele ja teise keele ning võõrkeelte hindamisvaldkonna juht

Eesti keele teise keelena e-eksam põhikoolis

- Eksam mõõdab eesti keele kui teise keele oskust **üle kahe** keeleoskustaseme (B1 ja B2).
- Eksamil on kaks keeleoskustaseme piiri.
 - Eksaminandile, kelle eksamitulemus vastab B1-taseme lävendile, väljastatakse B1-taseme tunnistus.
 - Eksaminandile, kelle eksamitulemus vastab B2-taseme lävendile, väljastatakse B2-taseme tunnistus.
 - Ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti.
- Eksaminand peab lahendama **kõik** ülesanded.

Eesti keele teise keelena e-eksami ülesehitus

- Kirjaliku osa pikkus on 230 minutit.
- Suulise osa pikkus on 25 minutit kahe õpilase peale kokku

Eesti keele teise keelena e-eksami läbiviimine

- Kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisosa sooritatakse arvutis.
- Suuline osa salvestatakse EISi, kuid see viiakse läbi pabereksamiga sarnaselt.
- Kirjaliku ja suulise osa juures on välisvaatleja.
- Eksami suulise osa juures pole enam eraldi kooli- ega välishindajat.
- Suulise osa viib läbi intervjuueerija, kelleks on kooli õpetaja.

Eesti keele teise keelena e-eksami harjutustest

- **Harjutustesti saab sooritada ajavahemikus 19.02-8.03.**
- Harjutustest on lühem kui katseksam.
- **Õpilastel on** võimalik tutvuda üldiselt testimiskeskonnaga ja lahendada ülesandeid.
- **Testi administraatoritel ja koolide IT-spetsialistidel on võimalik** veenduda, et SEB töötab ja harjutada arvutite registreerimist.
- Kool valib harjutustestiks sobiva kuupäeva, määrab kellaaja EISis ning määrab harjutustestile testi administraatori.

Eesti keele teise keelena e-eksami hindamine

- Kuulamis- ja lugemisosa ning keele struktuuri osa ülesanded on arvutihinnatavad.
- Kirjutamisosa hindamisel rakendatakse kahekordset hindamist ning seda teevad Harno värvatud tsentraalsed hindajad.
- Rääkimise osa hindavad Harno õpetajad, kelle iga kool Harnole esitab.
- Rääkimise osa vastused salvestab intervjueriija EISi ning samas keskkonnas toimub ka hindamine.
- Tulemused avalikustatakse **10. aprillil** EISis.

Koolitused eesti keele teise keelena õpetajatele

- **11. märtsil 15.00-16.00** suulise osa intervjuueerijate koolitus
- **14. märtsil 15.00-16.30** kirjutamisosa hindajate koolitus
- **15. märtsil 15.00-16.30** suulise osa hindajate koolitus
- Koolitused viiakse läbi Teamsi keskkonnas.

Inglise keel

Auli Udde

eesti keele kui riigikeele ja teise keele ning võõrkeelte hindamisvaldkonna juht

Inglise keele e-eksam põhikoolis

- 9. klassi e-eksam vastab B1 keeleoskustasemele.
- E-eksami kirjaliku osa sisu ja ülesehitus on sarnane praeguseksamiga.
- Kirjalikus osas pausi ei ole.
- Erinevused on eksami
 - kuulamisosas, kus õpilane saab ülesandes sisalduvaid helifaile kuulata kõrvaklappidest;
 - suulises osas, kus õpilane vestleb individuaalselt arvutiga.

Inglise keele e-eksami ülesehitus

- Kirjaliku osa pikkus on 105 minutit.
- Grammatika ja sõnavara valdamist hinnatakse otseselt või kaudselt igas e-eksami osas.
- Suulise osa pikkus on 20 minutit ühe õpilase kohta.

Inglise keele e-eksami harjutustest

Harjutustesti saab sooritada ajavahemikus 12.-23. veebruar

- Harjutustestis on üks lugemisülesanne vähem, muud ülesandetüübid on samad.
- **Õpilastel on** võimalik tutvuda üldiselt testimiskeskonnaga ja lahendada ülesandeid.
- **Testi administraatoritel ja koolide IT-spetsialistidel on võimalik** veenduda, et SEB töötab ja harjutada arvutite registreerimist.
- Soovitame õpilastel läbi teha suuline osa. Suulises osas saavad õpilased enda salvestatud vastuseid üle kuulata, e-katseeksamil seda ei saa.

Inglise keele e-eksami hindamine ja koolitused

- Kuulamis- ja lugemisosa ülesanded on arvutihinnatavad.
- Kirjutamis- ja rääkimisülesannete puhul rakendatakse kahekordset hindamist:
 - esimese hindamise teostab kooli määratud hindaja
 - teise hindamise teostab Harno värvatud tsentraalne hindaja.
- Rääkimise osa vastused salvestuvad ja hinnatakse EIS-is.
- Tulemused avalikustatakse **21. märtsil** EISis.
- **28. veebruaril 10.00-12.00** katseeksami koolipoolsete hindajate (õpetajate) koolitus Teamsi keskkonnas.

3.

E-eksamid ja IT-valmisolek

Margit Grauen

õppevara toodete tiimi arendusjuht HTM

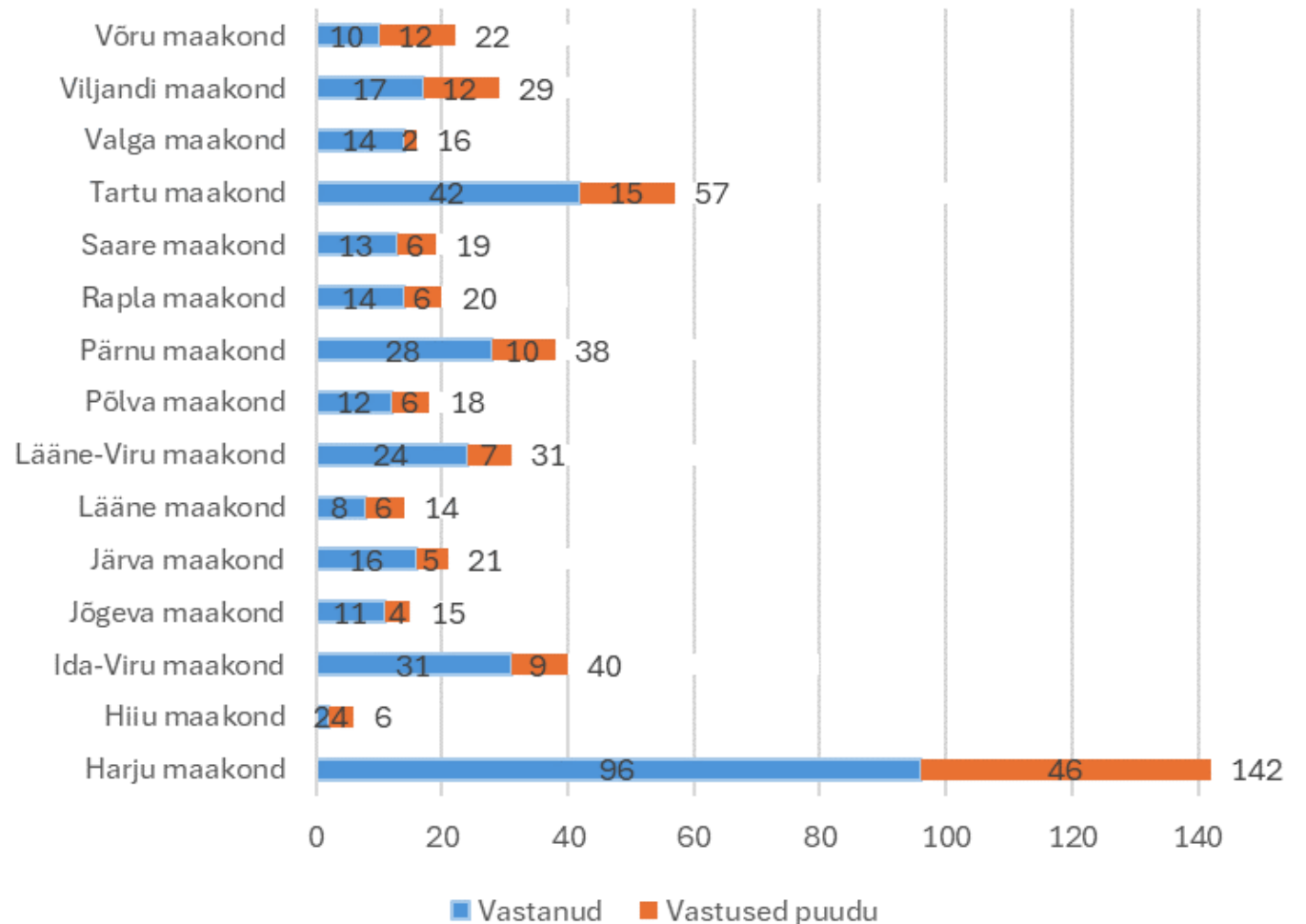
Kristjan Kruus

riigikoolide IKT teenuste koordinaator HTM

Kokku oli 2022/23 õppeaastal Eestis 488 õppeasutust, kus õppis potentsiaalseid 9. klassi lõpueksami või riigieksami sooritajaid antud õppeaastal.

EHISe kaudu koolidele saadetud küsitlusele vastas nendest kokku 338 kooli.

Vastanuid maakondade lõikes

Koolide enda hinnang arvutite olemasolule eelmisel õppeaastal

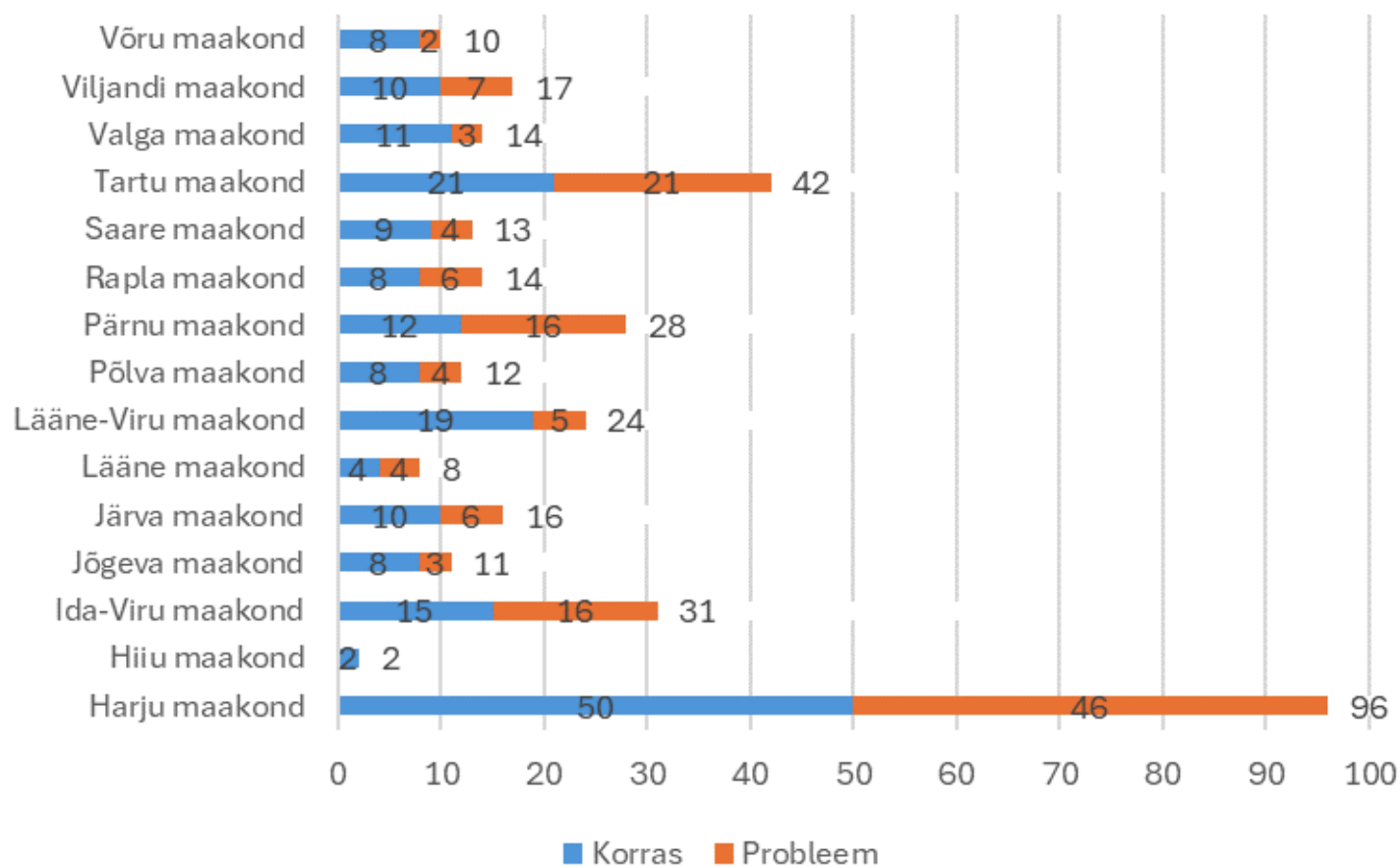
Mitu arvutitöökohta suudaksite
ülalmainitud tingimusi
arvestades e-eksamite
läbiviimiseks oma koolis
maksimaalselt luua?

- „Probleem“ – arvutitöökohtade arv väiksem kui maksimaalne eksaminandide arv;
- „korras“ – arvutitöökohtade arv suurem kui maksimaalne eksaminandide arv või sellega võrdne

Kokkuvõte:

- Korras 195 koolil,
- 143 koolil on arvuteid puudu

Arvutite piisavus kooliti

Ettevalmistused e-eksamite edukaks läbiviimiseks:

- Oluline on kaardistada oma **IT-taristu**, sisevõrgu analüüs, välisvõrgu teenusepakkuja,
- Koostöö teiste KOVidega – korraldage IT-ametikohustuste täitjale **regulaarsed kokkusaamised** kogemuste jagamiseks – kaasake riigikoolide IT-juhid/spetsialistid,
- Koolides, kus puudub võimekus, kaaluge **eksamikeskuse** loomist, koondage ühte suuremasse kohta kokku riistvara, IT-oskusteave ja tööjõud,
- Suunake 9. kl õpilased nt kohalikku algkooli, gümnaasiumi, kutsehariduskeskusesse, raamatukokku jne,
- Lisaks IT-taristule elektri audit, kvaliteetsed pikendusjuhtmed, **Taristu ettevalmistus**
- Vajadusel olge loovad – näiteks papist vaheseinad eksami sooritajate eraldamiseks jne,
- Õpilaste isiklikke arvuteid ei kasutata, õpetajate, juhtkonna ja administratiivse töö tegijate arvuteid võib katseeksami läbiviimiseks kasutada.
- Olulised tugiisikud eksamite ettevalmistamisel:
 - **Meelis Zujev** koordineerib IT-vajaduste tervikpilti ja koostööd KOVide ja HTMi vahel (meelis.zujev@hm.ee)
 - **Kristjan Kruus** hoiab kursis riigikoolides toimuvaga (kristjan.kruus@hm.ee)

4.

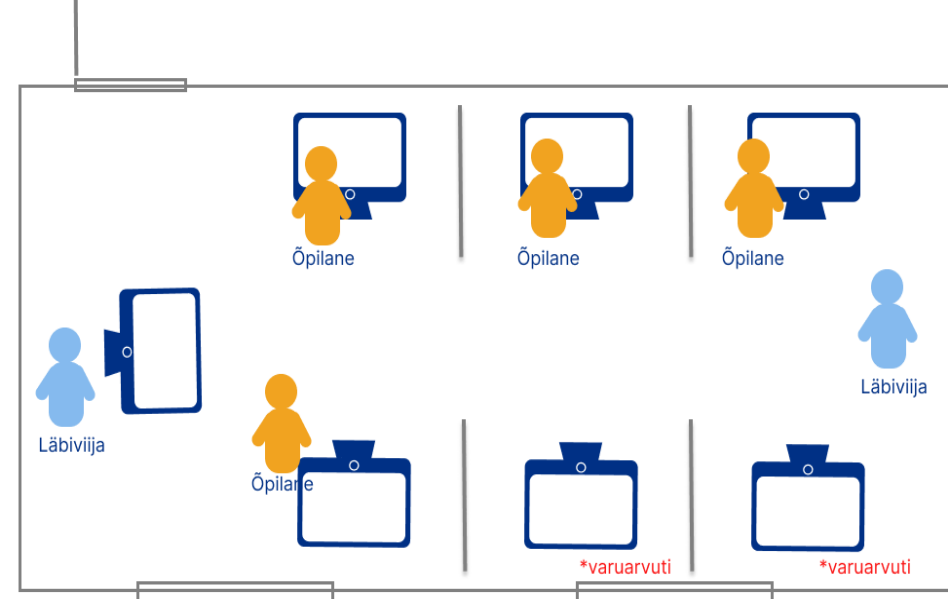
**Nõuded eksamiruumidele, arvutitele, võrgule.
Rollid koolis e-eksamite läbiviimisel**

Epp Müil
testide ja uuringute korraldamise büroo juht

Hele Lukki-Lukin
e-testide korraldamise teenusejuht

E-eksami ruumid, arvutid

- Iga 24 õpilase kohta vähemalt **2 läbiviijat**.
Iga 12 õpilase kohta on 1 läbiviija.
Ruumis on vähemalt 2 läbiviijat.
- Läbiviijal on ruumis hea ülevaade iga õpilase ja kogu grupi tegevusest.
- Õpilased saavad ruumis **segamatult** eksamit sooritada.
- Ruumis on väga hea ventilatsioon.
- Ruumis ei ole eksami õppeaine materjale.
- Kõigil õpilastel on eksamiks **sobiv** internetiühendusega arvuti, mis on ühendatud vooluvõrku.
- Õpilaste arvutitele lisaks on igas ruumis **üks arvuti testi läbiviijale** ning **vähemalt 2 ettevalmistatud varuarvutit** õpilastele.
- Arvutid asetsevad nii, et õpilased ei näe üksteise ekraani.
- Paberid-pastakad märkmete tegemiseks (kui on eksami läbiviimisjuhendis lubatud).

Arvuti ja võrk

- laua- või sülearvuti,
- soovituslikult mitte vanemad kui 2019. aastast,
- operatsioonisüsteem vähemalt **Windows 10** või **MacOS 12** või uuem,
- vähemalt 4 tuumaga protsessor, **soovituslik 6 või enama tuumaga protsessor,**
- RAM vähemalt 4 GB mälu, **soovituslik 8 GB mälu,**
- sisseehitatud või juhtmega ühendatav ID-kaardi lugeja,
- pidev vooluvõrku ühendatuse võimalus (**sh pikendusjuhtmega**), tagamaks tõrgeteta kasutamise vähemalt 3 tunni jooksul.
- **Eksamid on veebipõhised, toimuvad EISis.**

Tarkvara

- *Google Chrome'i või Mozilla Firefox*i veebilehitseja viimane versioon,
- veebilehitseja seaded lubavad audio ja video esitamist,
- arvutisse on installitud [Safe Exam Browser \(SEB\)](#),
- kui õpilasel ei ole mobiil-ID-d või Smart-ID-d, peab arvutis olema töökorras **ID-kaardi lugeja** ja värske ID-tarkvara ([juhend](#)),
- arvuti tarkvara on uuendatud. Kõik uuendused on tehtud hiljemalt 7 päeva enne eksami toimumiseaega ning vahepealsel uuendusi ei tehta,
- eksami päeval on arvutite värskendamine keelatud,
- eksami **päeval ei tohi** arvutid minna unerežiimile,
- arvutil peab olema **üldine kasutajakonto**, mis on mõeldud eksami sooritamiseks (mitte isiklik kasutajakonto).

Klaviatuur, hiir, kõrvaklapid, mikrofon

- arvutiga on ühendatud **juhtmega hiir**,
- sülearvuti puutetundlik plaat ei sobi,
- arvutiga on ühendatud **juhtmega klaviatuur** eksami keelse tähestikuga (inglise ja eesti),
- **sülearvuti** klaviatuur sobib,
- juhtmega ühendatavad **kõrvapealsed** kõrvaklapid, mis on soovituslikult mikrofonita,
- suulise osa jaoks peab arvutil olema juhtmega ühendatav mikrofon,
- suulise osa sooritamisel soovitame kasutada väliseid mikrofone, mis on taustmüra summutava funktsiooniga,
- kasutatavad seadmed **ei tohi** olla juhtmevabad, kuna ühendumises võib esineda häireid.

Rollid e-eksami läbiviimisel: katseksam.

- Katseeksami läbiviijad, välja arvatud välisvaatlejad, määrab kool.
- Igas koolis on üks e-eksami korralduse eest vastutaja (**kooli administraator/eksamikomisjoni esimees**).
- Igas koolis on **IT-seadmete eest vastutaja**.
- Igas katseeksami ruumis on 12 õpilase kohta üks läbiviija, kuid mitte vähem kui **kaks läbiviijat ühe ruumi kohta**.
- Vähemalt üks läbiviija on **testi administraator**, kellel on EISis testi läbiviimise vormi ja protokollitäitmise kohustus.
- Eesti keele ja inglise keele katseeksamil on koolil vaja määrata **hindajad**.
- Eesti keel teise keelena annab kool teada omapoolsed **suulise osa hindajad**, kes hindavad õpilaste vastuseid tsentraalsete hindajatena.
- Eesti keel teise keelena suulises osas on koolil vaja määrata igasse ruumi **intervjueerija**.
- Eesti keel teise keelena kirjalikus ja suulises osas on igas ruumis **välisvaatleja**. Välisvaatleja määrab Harno.

5.

HEV-õpilaste erisustega arvestamine

Epp Müil
testide ja uuringute korraldamise büroo juht

HEV-õpilaste e-eksamid. Eritingimused 2024. a e-katseeksamitel

- Põhikooli lõpueksamite eritingimused on sätestatud nn [kordade määruses, § 16.](#)
- **Kõigil ühesugune eksamitöö**, kuid HEV-õpilastele võib kooli direktori käskkirjaga võimaldada **eksamikorralduslikke eritingimusi** nagu pabereksamitel.
- Õpilased registreerib katseeksamitele Harno, **eritingimused märgib EISis kool** (need ei tule põhikooli lõpueksamite registreerimistest kaasa).
- **Lisaaeg**: sooritajate määramise lehel valida lisaaja sooviga õpilane, märkida iga testiosa juures. Õpilane tuleb suunata katseeksamit sooritama eraldi ruumi.
- **Tugiisik** kirjutab vastused: määrata EISis tugiisik, suunata eraldi ruumi.
- **Diferentseeritud hindamine** (emakeel, II eksamiosa): märkida II eksamiosa eritingimuseks.
- **Eraldi ruum**: eritingimuseks pole vaja märkida, kool suunab ise õpilased eraldi ruumidesse.

6.

Põhikooli e-lõpueksamid 2025: lõpueksamid sisseastumiseksamitena

Valdek Rohtma,
üldhariduse valdkonna nõunik HTM

Ühtsete põhikooli lõpueksamite õppeained, vormid ja ajad (eelnõu kavand)

- 1) eesti keel (e-eksam) – 30. aprill 2025. a;
- 2) B1/B2-taseme eksamiga ühitatud eesti keel teise keelena (e-eksam; kirjalik) – 28. aprill 2025. a;
- 3) B1/B2-taseme eksamiga ühitatud eesti keel teise keelena (e-eksam; suuline) – 29.-30. aprill; 02. mai 2025. a;
- 4) matemaatika (kirjalik) – 07. mai 2025. a;
- 5) valikeksam vene keeles, bioloogias, keemias, füüsikas, geograafias, ajaloos, ühiskonnaõpetuses – 14. mai 2025. a;
- 6) valikeksam inglise keeles (B1-tasemel; e-eksam; kirjalik) – 22. aprill 2025. a;
- 7) valikeksam inglise keeles (B1-tasemel; e-eksam; suuline) – 22.–25. aprill 2025. a.
- 8) valikeksam prantsuse keeles (B1-tasemel), saksa keeles (B1-tasemel) või vene keeles võõrkeelena (B1-tasemel) (kirjalik) – 14. mai 2025. a;
- 9) valikeksam prantsuse keeles (B1-tasemel), saksa keeles (B1-tasemel) või vene keeles võõrkeelena (B1-tasemel) (suuline) – 15. mai 2025. a.

Ühtsete põhikooli lõpueksamite lisaeksamite õppeained, vormid ja ajad:

- 1) eesti keele lisaeksam (e-eksam) – 09. mai 2025. a;
- 2) B1/B2-taseme eksamiga ühitatud eesti keel teise keelena e-eksami lisaeksam (kirjalik, suuline) – 09. mai 2025. a;
- 3) inglise keele valikeksami lisaeksam (B1-tasemel; e-eksam; kirjalik) – 12. mai 2025. a.

7.

Küsimusi?

Täname!

Rohkem infot ja olulised kontaktid:

Põhikooli e-lõpueksamite katsetuste korraldamine 2024

E-eksamid:

e-eksamid@harno.ee

meelis.zujev@hm.ee - E-eksamitest tulenevad IT nõuded arvutitele ja võrgule, koordineerib IT-vajaduste tervikpilti ja koostööd KOVide ja HTMi vahel;

kristjan.kruus@hm.ee - Riigikoolide IT varustatus, kogemustevahetus, IT-juhtide võrgustik